

6. Петрикова О. П. Розвиток музично-інтелектуальної сфери студентів у процесі роботи над вокальним репертуаром/ Петрикова Оксана Петрівна // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – Серія №14 Теорія і методика мистецької освіти. – 2014. – Випуск 16 (21). – С. 132–134.

7. Сисоева С. О. Основи педагогічної творчості: підручник / Світлана Олександрівна Сисоева. – К.: Мілені. – 2006. – 344 с.

8. Степанов С. С. Популярная психологическая энциклопедия / Степанов Сергей Сергеевич: – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 672 с.

REFERENCES

1. Antonova, O. Ie. (2011). *Pedahohichna kreatyvnist u strukturi pedahohichnoi obdarovanosti vchyteli.a* [Teaching creativity in the structure of pedagogical talent of the teacher]. Kyiv.

2. Korredor, Kh. (1960). *Besedu s Pablo Kazalsom* [Conversations with Pablo Casals] Moscow: Hosmusizdat.

3. Krytskyi, B. D. (2007). *Khudozhestvenno-pedahohicheskaiia ynterpretatsyia muzyikalnoho teksta (na materyale zaniaty v klasse dyryzhyrovanyia)*. [Artistic-pedagogical interpretation of the musical text (on the material of the classroom conducting) / the Musical art of the Christian world]. Moscow.

4. Martyniuk, L. V. (2013). *Osoblyvosti ynterpretatsii khorovykh miniatur M. Leontovycha (kurs «Khorovyi klas ta praktykum roboty z khorom»)*. [The peculiarities of interpretation of choral miniatures by M. Leontovich (course «Choral class and practical work with the choir»)]. Kyiv.

5. *Muzyikalnyi entsiklopedicheskiy slovar* (1990). [gl. red. G. V. Keldyish]. [Musical encyclopedic dictionary]. Moscow.

6. Petrykova, O. P. (2014). *Rozvytok muzychno-intelektualnoi sfery studentiv u protsesi roboty nad vokalnym repertuarom*. [The Development of musical and intellectual sphere of students in the process of working on vocal repertoire]. Kyiv.

7. Sysoieva, S. O. (2006). *Osnovy pedahohichnoi tvorchosti: pidruchnyk*. [Foundations of pedagogical creativity: the textbook]. Kyiv.

8. Stepanov, S. S. (2005). *Populyarnaya psihologicheskaya entsiklopediya*. [Popular psychological encyclopedia]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОЛОСКОВА Жанна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOLOSKOVA Zhanna Volodymyrivna – Candidate of Pedagogic Science, a senior lecturer in vocal and choral disciplines and methods of musical education at Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Circle of scientific interests: professional training of a future teacher-musician.

УДК 567. 78. 46

НЕГРЕБЕЦЬКА Ольга Миколаївна –

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри

музично-теоретичних та інструментальних дисциплін
Кіровоградського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка
e-mail: Olya_play@i.ua

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ
ДО ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Професійна діяльність учителя музики покликана вирішувати важливі завдання виховання дітей та молоді, залучення їх до світу художніх цінностей, формування естетичного ставлення до навколишнього світу та мистецтва, розвитку творчого потенціалу. З погляду соціальної практики вчителі музики покликаний бути одним із активних учасників соціалізації молодого покоління, передачі й закріплення на рівні особистості системи духовних, світоглядних, моральних та естетичних цінностей. Ураховуючи особливу роль учителів музики у вирішенні зазначених

питань, сучасна практика вимагає того, щоб підготовка майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дітей була забезпечена на належному рівні. Для успішного досягнення вказаної мети потрібно вирішити ряд завдань теоретичного і практичного змісту. Зокрема, актуального характеру набуває завдання, пов'язане з визначенням сутності та складових підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Розгляд наукової літератури дозволяє зазначити, що питання професійної

підготовки майбутніх учителів музики знайшли певне висвітлення у працях учених, педагогів, методистів. Їхня увага актуалізується на тому, що визначає концептуальну основу підготовки сучасного вчителя музики (О. Рудницька, Л. Масол, Г. Падалка), забезпечує його дидактичну та методичну освіту (В. Бутенко, Т. Рейзенкінд), розвиток музично-естетичної культури, свідомості, ціннісних орієнтацій (В. Дряпіка, Л. Коваль, Л. Філатова), становлення педагогічної майстерності (О. Ростовський, Л. Хлебникова). У працях з мистецтвознавства (В. Белікова, Н. Голубовська, П. Іванов, В. Комаренко, В. Лебедев, В. Рябінін, Г. Хоткевич) висвітлюються питання музичного виконавства як виду художньо-творчої діяльності, гри оркестру українських народних інструментів, народно-інструментальних ансамблів, особливостей музичних інструментів українського народу. Отримані вченими наукові дані переконливо засвідчують що професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів музики має багатоаспектний зміст і тому вимагає послідовного вивчення та реалізації на практиці.

Мета статті полягає у розкритті особливості підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дітей та молоді у музично-інструментальних колективах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазначено, що вчителі музики загальноосвітніх навчальних закладів покликані створювати необхідні передумови для розгортання творчого потенціалу й можливостей дітей та молоді, зміцнення й збагачення їхньої креативної діяльності через твори музичного мистецтва. Завдяки художньо-творчій діяльності у сфері музики учні отримують можливість творчої самореалізації, активного звернення до власних почуттів, думок, поглядів, переживань, світоглядних орієнтацій, естетичних смаків та ідеалів. За участю вчителів музики художньо-творча діяльність дітей та молоді перетворюється у важливий засіб їхнього духовного збагачення, привнесення у сферу життєдіяльності високих за своїм змістом моральних якостей, способів поведінки, естетичного ставлення до цінностей художньої культури. Підготовка майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів має певну детермінацію і залежить від таких чинників, як вимоги суспільної практики щодо професійної освіти вчителів музики, розвиток та функціонування музичного мистецтва і його різновидів, особливості та зміст художньо-творчої діяльності дитячих

музично-інструментальних колективів. При цьому особливого значення набувають чинники, що визначають особистісну зумовленість цієї підготовки, а саме: ціннісні орієнтації майбутніх учителів музики, їх знання, здібності, практичний досвід, пов'язаний з творчою діяльністю у сфері художньої культури та мистецтва. У своїй сукупності вони покликані забезпечувати цілісний характер, самоорганізацію, послідовний розвиток і збагачення процесу професійно-педагогічної підготовки майбутніх керівників дитячих музично-інструментальних колективів.

Як зазначає Г. Падалка, «професійна культура – це цілісне, особистісне опосередковане утворення, що виявляється в процесі практичної діяльності. Про рівень сформованості професійної культури студента можна говорити лише спостерігаючи його в умовах взаємодії з учнями. Музичний компонент професійної культури майбутнього вчителя передбачає вільне володіння комплексом спеціальних знань, умінь і навичок, які необхідні йому для здійснення завдань музичного виховання школярів. Мова йде не про музичну компетентність взагалі, а про певний характер знань, умінь і навичок, педагогічне опосередкування їх, мобільність, різнобічність, співвідношення музичної ерудиції вчителя з музичними захопленнями учнів, інтегративність педагогічного і музичного начал» [4, с. 6].

Серед досліджуваних ученими питань професійно-педагогічної освіти майбутніх учителів музики певне місце займають роботи, в яких висловлюються міркування та погляди щодо підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів. Ознайомлення з їхнім змістом дозволило нам констатувати, що думки та погляди вчених з цього питання мають певну відмінність і засвідчують їхнє бачення цієї проблеми у контексті конкретних підходів до її наукового осмислення та практичного вирішення. У зв'язку з цим нами виділено декілька підходів до наукової інтерпретації того, що являє собою підготовка майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів.

Одним із поширених у науковій літературі є підхід до інтерпретації підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів як соціальної категорії. Йдеться про те, що зазначена підготовка майбутніх учителів розглядається на рівні забезпечення соціальної програми, присвяченої розвитку художньо-естетичної творчості дітей та

молоді. Для вирішення цього питання в українському суспільстві розроблена «Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчально-виховних закладах», а також схвалена «Комплексна програма художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах» [2; 3].

Реалізація соціальної програми залучення дітей та молоді до світу прекрасного, розвитку творчих сил та можливостей учнів є можливою за умови, якщо до вирішення основних її завдань буде підготовлений вчитель. Саме тому підготовка майбутніх учителів музики визначається вченими-педагогами як важливе соціальне замовлення, у відповідності з яким має здійснюватися професійно-педагогічна освіта людей які б виявляли готовність до забезпечення адекватних педагогічних умов організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів.

Характерною ознакою вказаної інтерпретації підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів є те, що на соціальному рівні унормовуються вимоги до вчителя музики, визначаються державні стандарти, згідно яких має бути здійснена зазначена підготовка. Це є позитивним проявом у вирішенні актуальної проблеми, що дозволяє в умовах сучасної практики досягати відповідних результатів професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів музики у сфері організації дитячої музично-інструментальної творчості. Водночас слід зазначити, що розгляд цього питання на рівні соціальних вимог та критеріїв ще не дає достатньої відповіді на ті аспекти проблеми, які виходять за межі соціальної зумовленості змісту та характеру підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів. За таких обставин в умовах існуючої практики часом поширюється спрощене бачення того, що має бути властивим майбутньому вчителю музики. При цьому унормовуються риси і якості педагогів-організаторів дитячих музично-інструментальних колективів, які мають особистісне забарвлення, пов'язане з особливостями естетичного ставлення до музичного мистецтва, участі у художньо-творчому процесі тощо. Усе це дає підстави вважати, що розгляд підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів лише як соціальної категорії є недостатнім і вимагає привнесення нових поглядів на це питання.

Серед учених, які вивчають вказану проблему, є прихильники наукової

інтерпретації підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів як культурологічної категорії. На цьому, зокрема, акцентує увагу О. Щолокова, підкреслюючи, що «професійна художньо-естетична освіта повинна обумовлюватися культурологічними позиціями, згідно яких твори мистецтва є втіленням специфічної інформації та узагальненням художньої свідомості певної історичної епохи. Ця інформація детермінована загальним спектром духовного життя суспільства, його науковими поглядами і установками. Тому духовно-змистовий аналіз художньої культури дає підстави для трактування всієї системи мистецтва як історично-культурної і морально-естетичної цінності. Його використання передбачає впровадження у зміст вищої педагогічної освіти ряду культурологічних понять, які дозволяють виділити різні типи культур, усвідомити загальні для всіх видів мистецтва терміни (художній образ, стиль, жанр, драматургія тощо)» [6, с. 42–43].

Вихідними положеннями зазначеного підходу є усвідомлення того, що у процесі організації художньо-творчої діяльності особливою є роль творів мистецтва. Саме завдяки специфічним особливостям функціонування мистецтва стає можливим творчий розвиток дітей, набуття ними відповідних способів художньо-творчої самореалізації. У сфері музичного мистецтва це стає можливим завдяки активному співпереживанню музичної мелодії, встановленню творчого діалогу з музичним образом під час його естетичного осмислення, а також реалізації особистісного ставлення до проявів прекрасного в дійсності та мистецтві за допомогою музичних інструментів.

Важливо зазначити, що підготовку майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності учнів не слід розглядати як самоціль. Отримані у процесі професійно-педагогічної освіти знання, вміння, навички мають бути спрямовані на вирішення питань, від яких залежить ефективна організація художньо-творчого процесу, до якого залучаються учасники дитячих музично-інструментальних колективів. На думку вчених (В. Кремень, В. Бутенко), в сучасних умовах принцип дитиноцентризму в організації освітньо-виховної практики має бути одним із провідних в роботі вчителя, а його педагогічна майстерність необхідною умовою розгортання плідного діалогу з учнями. Звідси особливої актуальності набуває наукове осмислення підготовки сучасного вчителя музики як категорії, що забезпечує послідовне й ефективне розгортання навчально-виховного процесу, пов'язаного з

художньо-творчою діяльністю дитячих музично-інструментальних колективів.

Зазначене вище переконує в тому, що інтерпретація підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів як культурологічної категорії повинна бути доповнена з урахуванням педагогічного параметру. Теоретичний аналіз цього питання дозволяє виділити ще один підхід до наукової інтерпретації підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів. Він стосується розгляду зазначеної підготовки майбутніх учителів як педагогічної категорії.

Відомо, що під час організації художньо-творчої діяльності учнів учитель музики покликаний активно співпрацювати з ними, визначаючи стратегію і тактику розгортання їхньої художньо-творчої діяльності на матеріалі музично-інструментального виконавства. Як зазначає В. Тушева, «розвиток творчої активності залежить від способів діяльності. Найбільш ефективними є способи, які сприяють включенню учнів до активної, самостійної творчої діяльності. Таким чином, способи вказаної діяльності в сполученні з систематичним застосуванням завдань художньо-естетичної спрямованості, забезпечують більш ефективне формування і розвиток якостей творчої особистості» [5, с. 14]. Звідси виникає необхідність осмислення сутності підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності учнів з урахуванням педагогічного змісту, а значить, опанування необхідними знаннями, оволодіння певними вміннями і навичками організаційного впливу на учнів та спрямування їхньої творчої активності у певному напрямку естетичного освоєння дійсності та мистецтва.

Наукове осмислення сутності підготовки майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів як педагогічної категорії має суттєве значення. Адже йдеться про спрямування педагогічних зусиль на розвиток комплексу якостей учнів, спираючись на які, вони можуть успішно здійснювати свою художньо-творчу діяльність. Спрямованість педагогічних зусиль майбутніх учителів музики не виникає сама по собі і тому потребує створення для цього відповідних умов. У системі вищої педагогічної освіти виникає необхідність озброєння майбутніх учителів музики відповідними педагогічними знаннями, вміннями і навичками, спираючись на які вони отримають можливість ефективної організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних

колективів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Здійснений нами теоретичний аналіз дозволяє зазначити, що підготовка майбутніх учителів музики до організації художньо-творчої діяльності дитячих музично-інструментальних колективів являє собою актуальну проблему сучасної теорії і практики професійної освіти. Існуючі у науковій літературі підходи до визначення її сутності дозволяють інтерпретувати як важливу соціальну, культурологічну та педагогічну категорію.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бутенко В. Г. Формирование педагогического мастерства учителя. / В.Г. Бутенко – К.: МНО, 1991. – 72 с.
2. Комплексна програма художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах / Л. М. Масол (наук. керівник), Н. І. Ганнусенко, О. А. Комаровська, С. А. Нічкало та ін. // Збірник державних документів, що регламентують роботу закладів освіти України / Упор. С. Г. Мельничук. – Кіровоград: КДПУ, 2004. – С. 141–168.
3. Концепція педагогічної освіти. – К., 1998. – 20 с.
4. Падалка Г. М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / Г. М. Падалка; За ред. В. Г. Бутенка. – Херсон, 1995. – 104 с.
5. Тушева В. В. Формування творчої активності учнів молодших класів у процесі виконання завдань художньо-естетичної спрямованості (на матеріалі музичного мистецтва): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Теорія і історія педагогіки» / В. В. Тушева. – К., 1997. – 18 с.
6. Щолокова О. П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: [монографія] / О. П. Щолокова. – К.: Віол, 1996.–172 с.

REFERENCES

1. Butenko, V. G. (1991). *Formirovaniye pedagogicheskogo masterstva uchitelya*. [Formation of pedagogical skill of the teacher]. Kyiv: MNO.
2. *Kompleksna programa hudogno-astetychnogo vyhovannya uchniv u zagalnoosvitnih navchalnyh zakladah (2004)*. L. M. Masol (nauk. kerivnyk), N. I. Gannusenko, O. A. Komarovs'ka, S. A. Nichkalo ta in. // *Zbirnik derjavnnyh dokumentiv, sho reglamentujut' robotu zakladiv osvity Ukrainy / Upor. S. G. Melnichuk*. [A comprehensive program of artistic and aesthetic education of students in secondary schools and extracurricular educational institutions / L. M. Masol (of Sciences. Director), N. I. Ganusenko, A. A. Komarovskaya, S. A. Nccaa etc. / / Collection of state documents governing the operation of educational institutions] Kirovograd: KDPU.
3. *Koncepciya pedagogichnoi osvity (1998)*. [The concept of teacher education]. Kyiv.
4. Padalka, G. M. (1995). *Muzychna pedagogika: Kurs lekcij z aktualnyh problem vykladannya muzychnykh dyscyplin v systemi pedagogichnoi osvity*.

[Musical pedagogics: a Course of lectures on actual problems of teaching of musical disciplines in the teacher training system.] Herson.

5. Tusheva, V. V. (1997). *Formuvannya tvorchoi aktyvnosti uchniv molodshyh klasiv u procesi vykonannya zavidan' hudojnj-astatychnoi spryamovanosti (na materialy muzychnogo mystactva.* [Formation of creative activity of younger schoolchildren in the process of implementation of the tasks of artistic and aesthetic orientation (on the material of musical art. Kyiv.

6. Scholokova, O. P. (1996). *Osnovy profesijnoi hudojnj'o-astatychnoi pidgotovky majbutn'ogo vchutelya: [monografiya].* [Fundamentals of professional artistic and aesthetic education of future teacher: [monograph]. Kyiv: Viol.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НЕГРЕБЕЦЬКА Ольга Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музично-теоретичних та інструментальних дисциплін Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NEGREBETS'KA Olha Mykolaivna – candidate of pedagogical Sciences, senior lecturer of music theory and instrumental disciplines Kirovograd Volodymyr Vinnichenko State Pedagogical University.

Circle of research interests: professional training of future teachers of musical art.

UDK 456. 78

PROKOPCHUK Olha Igorivna –

the candidate of pedagogical Sciences, assistant Professor foreign languages and area studies of tourism faculty of

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
e-mail: olga_chaban@inbox.ru

THE USE OF MOBILE TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF FUTURE PROFESSIONALS OF ARTS DEGREE TRAINING

Formulation and justification of the relevance of the problem. The Bologna Process implementation actualized the problem of improving the quality of vocational education not only for Ukraine but for the whole international community. Therefore, educational content modernization, optimization of methods and technologies of educational process is necessary for solving this problem.

E-learning in general and particularly mobile learning, as one of the types of e-learning, occupies an important place among the search for new technologies that take into account the achievements of modern science.

The use of mobile technologies in modern professional and social contexts has grown over recent years. The accessibility of such devices as mobile phones, personal digital assistants and mobile music players, has influenced the ways of human communication, socializing and entertainment. In developed western countries almost every person, especially youth, owns at least one such device.

Thus, the pedagogical use of these modern devices is not widespread in higher education. There is little theoretical foundation to the learning environments that do use them. While some educators have experience of mobile devices implementation for pedagogical purposes, there are not sound theoretical reasons for the use of

mobile devices in learning, even in western countries.

Analysis of recent research and publications. As mobile devices are becoming widespread, many researchers and practitioners implement the technology into their teaching and learning environments. As Keegan stated, «mobile learning is a harbinger of the future of learning». The applications of mobile learning range widely, from high school to universities and corporate learning settings, from formal and informal learning to classroom learning, distance learning, and field study. Despite the many forms of and increasing services offered by mobile learning, according to Traxler it is still immature in terms of its technological limitations and pedagogical considerations. And although some researchers offer a framework for theorizing about mobile learning with conversation theory and activity theory (Sharples, Taylor, Vavoula,; Uden; Zurita, Nussbaum), instructional designers and teachers need a theoretical foundation for mobile learning in the context of distance education and more guidance about how to utilize emerging mobile technologies and integrate them into their teaching more effectively.

The contribution of technical advancement in mobile and web technologies to the potential support of learners studying a variety of subjects in elementary as well as in higher education was